

Debreczeni Független Újság

pártoktól független politikai napilap.



ELŐFIZETÉSI ÁR:
Helyben: Vidéken:
Egy hóra. 1 kor. Egy hóra. 1 kor. 50 MH.
Negyedévre . . . 3 Negyedévre 4 . . . 50 .

Felolvas szerkesztő:
II. J. MÓRICZ PÁL.
Kiadók és laptulajdonosok:
HOFFMANN és KRONOVITZ:

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
DEBRECZEN,
Piacz-utca 47. és 49. szám.

Az oroszok vereségei.

Az egész világ örömmel olvassa az oroszok vereségéről szóló táviratokat. Az észak zsarnoka rég megérdemelte ezt a keserves leczkét, de különösen megérdemelte a fehér csár, aki a léha jelszavak alatt alattomban növelte hatalmát más népek eltiprásával. Az utóbbi hetek eseményei után fellegzik az egész világ. A muszka nem félelmes ellenfél többé.

Liaojangot az orosz sereg feladta és a város mögött folyó Taice-n átkelve megkezdte a visszavonulást Mukden felé. Kuroki az oroszokat megelőzve átkelt a folyón és a Mukden felé vezető ut mentén Jántajnál állást foglalva várta a verve visszavonuló oroszokat.

Nodzu és Oku seregei hátulról szorították a vert hadat, Kuroki elől várt reá. Kuropatkinnak, ha Mukdenbe akart jutni, Kurokival mindenképen fel kellett vennie a csatát. Az újabb élet-halál harc már meg is kezdődött.

Hogy az oroszok a sikernek minden reménye nélkül mentek bele ebbe

a küzdelembe, az nyilvánvaló. Az orosz hátvéd újabb távirat szerint már teljesen megsemmisült. Valószínű így, hogy a három diadalmas japán sereg közé került orosz erő teljesen szétmorzsolódik és csak száználmas roncsai jutnak el Mukdenbe.

Kuropatkinnak sikerült serege zömet megmentenie. De ha a sereg megmentekült is, minden bizonynyal száználmas és harczképtelen állapotban van. A harczter helyzete egyébként most teljesen világos. A japánok győzelme nyilvánvaló és bizonyára csak napok hiányoznak a teljessé tételéhez.

Valószínű, hogy pár nap múlva Mukden is a japánok kezében lesz. A japán csapatok már csak negyven kilométerre vannak Alexejevnek e büszke hadiszállásától: egy napi járásra tehát, alig messzebb, mint Karczag Debreczentől.

Az ut itt igen jó és érthető, hogy Mukden kiürítését már meg is kezdték az oroszok. Legközelebbi állomásuk Karbin, a mely azután legalább háromszáz kilométernyire van Mukdentől. A háboru első részét a következő

napok eseményei alighanem lezárják. A japánok Mukden elfoglalásával urai lettek egész Mandzuriának, a mi egyrészt kielégíti őket és a minél másrészt tovább nem igen juthatnak a közeledő tél miatt, a mely a szibériai hadviselést lehetetlenné teszi. A japánoknak még két nagy céljuk van ebben az évben: Port-Artur elfoglalása és Vladivosztozok bevétele. A második feladat — harczteri hírek szerint — nem lesz felette nehéz.

Vladivosztozok nem modern erősség, helyőrsége aránylag kicsi és a japánok biznak benne, hogy egy expedicionális hadtest elég lesz a bévételre.

Port-Arturral másképen áll a dolog. A japán ezrek hiába véreztek el itt a falak alatt; nyilvánvaló, hogy a vár bevételehez rendszeres ostrom kell, teljes blokáddal és kiéheztetéssel. Meddig tart ez az ostrom, senki sem tudja. Az a hír, hogy Port-Arturba élelmiszereket lehet szállítani, arra mutat, hogy sokáig.

Ez azonban nem változtat azon a tényen, hogy a háboru első része Oroszország teljes vereségével, tengeri

Barangolások.

IX.

Minden vasutas bakterház a magyarságnak egyik egyik őrhelye. A hol vasuti vonal épül, ott a legvadabb nemzetiségi vidéken is hallatszik a magyar szó.

Az a helyhez kötött vasuti tisztviselő, vasuti altiszt és szolgálja mindnyája magyarul beszél, magyarul érez a szétágazó vonalakon és nehéz hivatását oly mintaszerűen tölti be, hogy ez a testület más elbánást érdemelt volna, mintahogy a közelmúltban bántak vele.

Munkájokban pontos, a hazafiságban kitértő őrszemek ők; mert az oláhok, a szászok közé dugva sok száz magyar család emésztí magát. A magyarságnak bizony más-ként kellene becsülni ezeket az uttörőket, ezeket az őrszemeket; a kiknek jó magyaroknak megmaradni, sőt magyar eseládot is nevelni erős feladat az elszigetelt helyeken, hol gyakran a gyűlölség is megnehezíti ott élésüket.

Nem felejthetem el. Napáldozta volt. Nehány vörös sugár pislogott még a hegyek felett. . . . Fekete terítőjét mind szélesebbre szélesebbre teregette a borulat. Esteledett. A II-dik osztályu kocsii folyosójára kihallat-

szott a fülkéből az idegen nyelvű beszéd. Homlokomat az ablak-üveghez szorítottam és így merengtem a homályba merült hegy-völgyes tájra és a kocsii folyosójának végén két vasutas beszélgetett. Altisztek voltak. Mindakettő magyar alföldi fiu. Soha nem felejthetem ezt a vágyakozó, panaszos hangot, midőn az egyik sóhajva mondotta:

— Pajtás! Már minket itt temetnek el.

Megborzongtam. Mély részvét fogott el az árvák iránt, a kiket a virágos szülőföldjüktől szakítanak el, hogy idegenek között éljék le életök javát. . . .

Hegyi folyó mellett robogott el a vonat és a sötétségből dermesztő hideg párák, szomorító gondolatok támadtak.

A határszéli Olt-folyót, mely hűtlenül hagyja el a bérczes hazát, a Vörös-toronyi állomáshoz vashid izezi át. Itten a hegyek közé szorítva kis vasuti állomás van. Az Olt-hídi megálló helynél egy állomási előljáró altiszt és egy vasuti őr teljesítik a szolgálatot az emberektől eléggé elzárt helyen.

A Fogaras-felől érkező vasutra várakozván, egy kirándulásból visszatérőleg egész órát töltöttem itt. Beszélgettünk az előljáróval, a ki nagy családú református szé-

kelyember. A szolgálatba állása előtt tanítóskodott.

Olyan helyen tekszik ez a kis állomás, hogy az őz erdő mindjárt a sineken tul kezdődik. Zöld lombbal takargatja be a hegyet.

— Mivel tölti az időt? tudakoltam.

— Hát a mikor szolgálatot nem kell teljesíteni: a családommal foglalkozom; majd — ugymond — halászni és vadászni megyek; hisz itt az erdő, amelyben télen csak ugy harsog a fergeteg. . . .

— Azután mit csinál még?

— Kérem, az is nevezetes foglalatosságunk, hogy a tyukokat lessük, mikor és hova bujnak tojni; mert itt ám nincsen bolt. . . .

— Hát még?

— Meg azután a székelyföldről gondolkodom; mert itt igen hosszú a nappal, mint az éjszaka. Különösen télen, amikor zúg-búg, sir-ri, csörtet a fergeteg, amely hó alá temet mindent, mindent. . . . Vajha már szabadulhatnánk is innét. S az én emberem olyat sóhajtott, hogy a bucsuzkodásnál őszintén szorítottam vele kezét. Ha jól emlékezem: Molnár vagy Kovács az Olt hidja melletti vasutas remete neve.

Csak Gerő E. áruházában

lehet legolcsóbban vásárolni elegáns, divatos és tartós férfi-, fiu- és gyermek ruhát. DEBRECZEN, piacz-utca 47., a Dréher sörcsarnok kapuja mellett, (az „Emke“ kávéházzal szemben.)

és szárazföldi erejének teljes leveretésével végződött. Japán bevonult a világ legfélelmeesebb katonai nagyhatalmai sorába és Oroszország ázsiai ereje és befolyása megsemmisült, prestige-e és félelmes volta pedig általában nagyot csökkent.

Katonái hőiesen harcoltak, de alighanem igazuk van azoknak, a kik az orosz kormányzó rendszer végétet látják betelni az ázsiai csatatéren.

Jantaj körül már dörögnek a japán ágyuk. Hangjukra figyel az egész világ és aggódva számítgatja az eshetőségeket.

Lujza hercegnő szökése.

Svájcz nem adja ki.

Lujza hercegnő tartózkodási helyét még ma sem tudják bizonyosan. Páris után Zürichből jelentik, hogy a hercegnő bizalmasaival együtt odaérkezett. Ebben van is valami valószínűség, már csak azért is, mert a távolság a szökési idő tartamának inkább megfelel.

Ezzel szemben Zürichből táviratozzák, hogy sem Luzernben, sem Zürichben nem tudnak semmit Lujza hercegnő ott tartózkodásáról. Ha a nevezett városokban tartózkodna a hercegnő, úgy felismerték volna még akkor is, ha kíséret nélkül lenne, mert a lapok hozták a fényképét.

Meg kell azt is említeni, hogy a vámhivatalnokoknak semmiféle joguk nem lett volna a hercegnőt a határnál feltartóztatni. A vámhivatalnokoknak semmiféle rendőri joguk nincs. A határnál a hercegnőt csak a katonai rendőrök vonhatták volna kérdőre, de erre is előbb fel kellett volna szólítani őket. A zürichi rendőrség azonban mind ez ideig semmiféle értesítést vagy megbízást nem kapott, így a szökevények egész nyugodtan tartózkodhatnak Zürichben. Ép oly helytelen, mintha Lujza hercegnőt itt feltartóztatnák vagy kiadnák. Azért egy asszonyt, mert a férjétől megszökött, nem lehet feltartóztatni.

Lujza hercegnővel azonban úgy áll a dolog, hogy a gondnoka vagy a férje kérheti a kiadását. Ezt azonban bírói eljárásának kell megelőzni és csak akkor van joga a rendőrségnek eljárni, ha már bírói ítélet van. Nagyon gyakran megtörténik, hogy gondnokság alatt állók Svájcba menekültek, de ép oly gyakran előfordul, hogy ezeket a szökevényeket Svájcz nem adja ki.

Svájcz úgy sem adja ki.

Minden alapot nélkülöz az az elterjedt hír, hogy a megszökött hercegnő Wölfling Lipótnál, a volt Salvatore főhercegnél talált volna menedéket. A főherceg villájában az utóbbi napokban egyetlen idegen sem fordult meg.

— Azt a kérdést illetően, hogy a hercegnőt kiadják a gondnokának gyöngé elméjéért: igen érdekes esetet említenek fel, a mely pár év előtt játszódott le a zürichi bíróság előtt. Egy milliomos államférfiut felesége az örültek házába záratott és gondnokság alá helyeztetett. Nővére segítségével sikerült az elmebeteginté-

zetbe zárt milliomosnak megszökni és Zürichbe menekülni. Körözö levelet adtak ki ellene. A zürichi rendőrség az odamenekült milliomost egyelőre fogva tartotta. Az államférfiut azonban állandóan épelméjűségét hangoztatta. A zürichi bíróság megfigyelés alá helyezte a milliomost. És az egész ügy vége az lett, hogy nem adták ki a német államférfiut, a ki azután még vagyonát is visszakapta feleségétől.

Vármegyénk és közelvidéke.

Bizottsági ülések a megyén.

Hajdumegye állandó választmánya szerdán délelőtt tartott ülést Ráso Gyula alispán elnöklte alatt. A közgyűlés elékerülő tárgyakat készítettek elő. Az állandó választmány 12-én délután 3 órakor folytatja ülést. A megye közigazgatási bizottsága 12-én délelőtt tart ülést.

Harmincz szál bajusz.

Csunya botrányt rendezett Hajduböszörményben Fodor Mihályné Tóth Klára szülész. Gál Ferencz cipészhez átment szomszédolni Suhajda János kerégyártó, akivel a szülész amugy is haragba volt. A haragos asszony neki ugrott Suhajdának, a fejéhez vágta pálinkás butykosát és vagy 30 szál bajuszát kitepte. A megcsufított férfi a bábát bepanaszolta a hatóságnál.

Az elutasított színész egyesület.

Az országos színész egyesület kérelmet intézett Hajdúvármegyéhez, hogy részére tegyen alapítványt. Az állandó választmány javaslata az, hogy utasítsák el a kérelmet, mert ilyesmire a megyének pénze nincs.

Az utitáska titka.

Hajza kétszáz ezer forint után.

Vasárnapra virradó éjjel a temesvári vonattal Aradra érkezett Basch budapesti nagykereskedő. A „Központi Szállóba” hajtattott. A mikor megérkezett, a szálló szolgálja leszedte a kocsijáról a podgyaszt s fölvitte a szobába. Alighogy a szolga kiment, az idegen szinte halálra ijedten rohant ki a szobájából.

— Szent Isten! A kizításkamat, amelyben kétszáz ezer forint volt, a kocsiban felejtettem!

Lerohannak a kapu elé, de a kocsi már rég elrobogott. Az idegen óriási izgatottság között mondta el, hogy a kézi táskában százötvenezer forint készpénz és ötvenezer forintnyi értékpapír volt, annak meg kell kerülni, különben...

— Tudja a számát a kocsinak, a melylyel bejött?

— Nem...

Erre a rendőrségre mentek, hogy megkérdezzék, melyik kocsi volt az állomáson a temesvári vonaton az inspekeziós. Nagynehezen megállapították, hogy az idegent a 14. számú, kétfogatu bérkocsi hozta be.

— De hol van most a tizenégyes?

Bejárták a kocsi állomásokat, a tizenégyesnek semmi nyoma. Az bizonyosan, hogy elvégezte a dolgát, hazament.

— Hát hol lakik?

Ujra a rendőrségre mentek, ott csak

annyit tudtak, hogy a 14-es bérkocsi kocsisa az Illés-utcában lakik.

Az Illés utcában minden házba be-zörögtek:

— Nem itt lakik a 14-es fiakkeres?

Mikor az egész Illés-utczát felverték álmából, valahol megkerült a tizenégyes lakása. De a fiakkeres nem volt otthon, valahol szórakozik bizonyosan, lévén vasárnap előjjele.

Az idegennek izgatottsága ezalatt a végsőkig feszült. A központi szobapinczére, aki a hajszát végigcsinálta vele, alig győzte csillapítani. Aztán folytatták a kutatást.

Az éjszakai korcsmákat és kávéházakat végigjárták, egy rendőr is ment velük. Se itt, se ott nem volt nyoma a tizenégyes fiakkeresnek. Mintha csak bujt, vagy szökött volna előtük.

... Végre hajnali négy órakor reményvesztetten újra az Illés-utczába mentek. A hajnali szürkületben fiakkert láttak befordulni a kapun. Utána rohantak.

— Talán a mi kocsink?

Mikor az udvarba nyitottak, a szobapinczér diadalmasan kiáltott fel:

— A tizenégyes!

A kocsis álmosan fogta ki a lovakat s meglepődve nézte a hajnali vendégeket. A szobapinczér ellenben villámgyors mozdulattal a kocsi belsejébe nyult:

— Megvan a táská!

Basch elővette a pénztáska kulcsát s nagyjában megolvasta a pénzt. Meg volt az, egy fillér se hiányzott. A kocsist lepte meg legjobban, hogy ott volt a táská. Ő nem tudott róla.

Az éj folyamán pedig megesett, hogy a kocsis betért a kávéházba „gyomormelegetőre.” A kocsi künn várta. Ha az éjjeli bogarak, csavargók közül valaki megszagolta volna, hogy azon a kocsin kétszáz ezer forint fekszik őrizetlenül! De hát a tolvajok telepátija se biztos; az az érzés tudniillik, amelylyel a pénzt valahol megérik...

Az idegen pedig a kellemetlen, lelket gyöttrő kaland után még vasárnap elutazott Aradról. Hogy ezt az éjszakát nem felejtí el, az valószínű.

Mi az ujság?

Dijnokból hivatalszolga. A hivatalos lap közli, hogy (a nevét elhallgatjuk) iskolát végzett és eddig, mint napdijas irnok tengődött, most ugyanahhoz a hivatalhoz — hivatalszolgává nevezték ki. Talán kitüntetéssel tette le az érettségit, tehetsége kiváló, munkaereje nagy, álmái is voltak, hogy műveltségét, szellemi munkáját értékesítheti. Most hát igazán boldog lehet: nem proletár többé, megkapta a hivatalszolgai állást. Nem lehet tehát panaszkodunk, hogy Magyarországon a hivatalbeli pályákon nincs előrehaladás. De igen van, csak hogy ilyenforma.

Vizen járó gépkocsi. Udvarý Ferencz néppárti országgyűlési képviselő hosszú kísérletezések után vizen járó automobilt talált föl, melyet már a legtöbb európai államban szabadalmaztatott. A gép már elkészült s próbamenetei fényesen sikerültek. Az automobil csodálatos gyorsasággal halad a vizen s a kellő tökéletesítés után a leggyorsabb járatu hajókat is megelőzi. Széles körökben nagy várakozással néznek a találmány jövője elé.

Helyi ügynök kerestetik, házi ipar utján szövött vászon félékre megrendelések gyűjtése czéljából. Czim: a kiadóhivatalban.

Fegyház helyett nyugdíjat kap a hóhér. A magyar bakák lelketlen hóhérát, sicsenségi Grünzvaig Albert ezredezt, a szomorú emlékü biliki gyakorlat vezetőjét nyugalmazzák. Bécsben a hadsereg rendeleti közlönye most közli az ezredes nyugalmazását, a kít a 12. gyalogezredtől, mint csapatszolgálatra alkalmatlant és helyi szolgálataira alkalmast nyugalmába helyeztek. Tehát fegyház helyett penziót kap a bileki hóhér.

Bosznia elfoglalásának 25 éves fordulója. Ez évben lesz negyedszázados évfordulója, hogy lenn a görbe hegyek országában, Boszniában véres események zajlottak le. Azok, akik az öldöklő hadjáratban résztvettek és élve kerültek vissza övéikhez, elszéledtek az országban. A nagy csaták emlékét addig sehol sem ünnepelték meg, noha 25 év mult el azóta. Hódmezővásárhelyről írják most, hogy ott ma nagy ünnepek közt megülik a csongrádi származású katonák a boszniai hadjárat emlékét. Kutas Sándor vásárhelyi vendéglős, aki maga is több helyen sebesült meg a háboruban, rendezte az összejövetelt, amelyen a csongrád megyei bajtársak nagy számmal jelennek meg. Az ünnepség hálaadó istentisztelettel kezdődik. Ezután összejönnek a harcosok, hogy visszaemlékezzenek a véres napra.

Disznó által összemart csecsemő. Varga István szegedi tanyai lakosnak Péter nevű 2 hónapos csecsemőjét a disznó összemarta. A kis gyermek sérülései veszélyesek. A vizsgálat megindult a gondatlan szülők ellen.

Siró baba a Körösben. Hétfőn éjszaka Szent-András mellett Sz. Kovács Gábor halász fehér ruhacsomót látott a Körösben uszni. Gyöngye nyoszörgés tette figyelmesebbé az uszó ruhára. Csolnakjával utána evezett és meglepetésére abban egy teljesen áztatott nyolcz hónapos gyermeket talált a csomóban. A gyermek még élt, de már teljesen áztatva alig nyoszörgött. A talált gyermek két óra múlva meghalt. A gyermek valami rejtelmes bűn áldozata s a fehérneműekről ítélve, melyek között P. G. monogrammu zsebkendő is van, jobb sorsu családból való. A halász a csendőrökhöz vitte a gyermeket, a kik a nyomozást megindították.

Tűz a vasúti kupéban. Kolozsvár-Brassó közt a vonat egyik kupéjában izgalmas jelenet történt. Az utazók ugyanis az alagutak sötétségében gyújtóval csináltak világot. Ilyen eldobott gyújtótól tüzet fogott Adler Regina kolozsvári leány ruhája. Az utasok gyorsan letépték Adler Reginaról az égő ruhát és így az ijedtségen kívül egyéb baja nem esett.

Az író szeretője. Feltűnést keltő véres szerelmi dráma játszódott le Kopenhágában. Hammerich nevű előkelő kopenhágai családhoz tartozó hölgy, agyonlőtte először Esmann Gusztáv hírneves író, azután pedig magát lölte fejbe. A véres tett oka, hogy Esmann, aki családos ember, nem akart feleségtől elválni és kedvesét, Hammerich kisasszonyt nem akarta nőül venni.

Ember a bika szarván. A somogyi megyei Hétesen, a felső község bikája Hederics János csordást, mivel ismeretlen volt előtte, mert a fiai szoktak vele bánni, szarvával megszurta és a levegőbe dobta, majd összetiporta. A csordás sérülése halálos.

Orgyilkosság boszúból. Német-Ladon eddig még ismeretlen tettesek, orvul agyonlőtték Pók József odaváló földművest, midőn éjjel a faluból hazafelé ment. A szerencsétlen ember boszúnak esett áldozatul.

Fürdőzés két feleséggel.

Az egyiptomi khedive magyar felesége.

Franzensbadnak pár nap óta fejedelmi vendége van. Nagy és fényes kísérettel oda érkezett Abbas Hilmi, Egyiptom khediveje. A katonai és a polgári kísértet Franzensbad női közönségének figyelmét magára vonja ugyan, de nem kevesebb figyelemmel és érdeklődéssel kísérik jártukban-keltükben a fejedelemnek két feleségét.

Abbas Hilmi a regés Egyiptomnak angol protektorátus alatt uralkodó fejedelme, két asszonyt vitt magával a csehországi fürdőbe.

Az egyik az első feleség ragyogó szépségű asszony, a keleti szépségnek minden büvösségével és bájával felruházva. A második asszony minket magyarokat is közelebről érdekel, mert ősi magyar arisztokrata családnak hajtása — Török grófné . . .

Valamikor, nem is régen Budapesten lakott, sokan ismerték és sokan megbámulták Török gróf feleségének viruló szépségét.

A gyönyörű asszonyt viszontagságos élete elsodorta grófi férje mellől, másodsorú genialis feltalálódhoz, a „Telefon Hirmondón mesteréhez ment nőül, a ki néhány évi házasság után meghalt.

Özvegy asszony volt, amikor Kelet fejedelme megismerkedett vele. Abbas Hilmi megszerette a szép asszonyt és el is vette hazája szokása és törvényei szerint második feleségének. A khedive udvarában békében megfér egymás mellett a khedive két felesége. Az első hat gyermeket adott a fejedelemnek, az első, a legidősebb, a khedive trónjának örököse, a második asszonynak nem születtek gyermekei.

Hogy vallat a csendőr?

Agyonverték az ártatlan embert.

Szegeden a híres csillagbörtönben tegnap két fiatal rabot szállítottak be. Mindkettő a csendőrséghez tartozott még egy év előtt, azonban ott kellett hagyni az egyenruhás pályát, mert nagy bünt követtek el. A két fiatal ember vallatás közben agyonvert egy napszámot.

Tudvalevőleg a vallatásnak olyan módját, amely testi fenyegetésekre alapította az eredményt, már régen eltörölték. Azonban a derék és kötelességtudó csendőrök közt vannak olyanok is, akik az oldalukon lévő kardot, meg a vállukat nyomó fegyvert nem csak legutolsó esetben, hanem minden komolyabb ok nélkül előveszik. Ezek a népnyelvén ugynevezett kakastollas betyárok, a kik hatalmi vadságukban a legnagyobb féltelenségre ragadtatják magukat. De meg is lakolnak néha érte és megérdemelt helyökre a börtönbe jutnak.

Ilyen büntügy szereplői kerültek most a szegedi csillagbörtönbe. Varga András és Hudi Lajos az aradmegyei Ó szentanna községben voltak káplárok. Itt valami lopási ügyből kifolyólag Hanz Juon napszámot gyanúsították meg. A napszámos tagadott és miután semmi bizonyíték nem volt ellene, már meg akarták szüntetni az eljárást.

Egy éjjel azonban beállított a két

csendőr Hanzhoz és követelte, hogy tegyen beismerő vallomást. A napszámos folyton azt hangoztatta, hogy ő ártatlan. Ezért a csendőrök összeszidták és Hanz visszafelcselt. Ekkor a két csendőr puskatussal neki esett és addig verték a szerencsétlen embert, amíg élettelenül nem terült el.

Vargát és Hudit a hadbíróság feltűnően enyhe büntetésre elítélte. Varga más félelvi szigorított börtönt kapott, negyedévenkin-15 napi magánzárkával, Hudit egy évi börtönnel sújtották tíz napi magánzárkával szigorítva minden három hónapban.

Cseléd és gazda pere.

Tizenhatsz évig nem fizette a cselédjét.

Olyan pör kevés akadt, amelyet a jövő héten fog tárgyalni a nagyvárad rendőrség cselédügyosztálya.

Egy becsületes öreg szakácsné vagy husz évig szolgálta ritka hűséggel a gazdáját, K. M. kereskedőt. A hűségét szinte becsüléssel jutalmazták s e vén cselédet olybá tekintették, mintha tagja lett volna a családnak. Nevelte a gyerekeket, gondozta a házat, csak éppen hogy az asztalhoz nem ültették.

Egyszer aztán kitellett a becsület. A szakácsné felmondta a szolgálatot s elhagyta régi helyét. Eddig minden rendben lett volna, de csodák csodájára az történt, hogy a gazda tizenhatsz évig át nem fizette a cseléd béréit.

Csak biztatta hónapról-hónapra az öreg asszonyt, majd azzal nyugtatta meg, hogy bankban kezeli a pénzét s egy összegben adja a kezére, de most, hogy vége szakadt a barátságának, kiderült, hogy a kereskedő bizony nem gondoskodott az ő hű szolgálójáról. Egyszerűen kijelentette neki, hogy most nincs pénze, de majd részletekben megfizet.

Igy aztán a szakácsné a 18 évi bér fejében 3940 korona követelés erejéig pört indított a cselédügyosztálynál gazdájára ellen. A békés egyezség nem sikerült s így a jövő hétre tüzték a tárgyalást.

Egyházak és iskolák.

Az istentiszteletek ma, Szűz Mária születése-napján, a róm. kath. templomban a következő sorrendben tartatnak: D. e. 6 órakor csendes sz. mise, tartja Ruzska Zoltán, 7 órakor misézik Nyári Ignác, 8 órakor egyik kegyesrendi tanár a főgymnasium növendékei részére, 9 órakor ünnepélyes nagy mise, melyet Szabó István segédlelkész mond, utána Ruzska Zoltán szent beszédet tart; háromnegyed 11-kor sz. mise a Svetits-zárda és az összes elemi iskolák növendékei részére, melyet Molnár K. Dezső h. iskolaigazgató mond, fél 12-kor misézik Pák Emil D. u. lytánia, utána szent olvasó.

Menetelés a másvilágra.

Halálba masiroztatott magyar bakák.

Marosvásárhely városa odakerült a gyászos emlékü Bilek szomszédságába. A távolság ugyan meglehetősen nagy közöttük, de aki tudja, hogy Bilek minek köszönheti az ő szomorú nevezetességét, azonnal tisztában van azzal, mi történt Marosvásárhely körül. A hadgyakorlatok javában folynak az egész országban s a hadgyakorlatok minden évben megkövetelik a maguk áldozatát. Egyszer itt, másszor amott. Az idén például Marosvásárhelyen.

Mint egyik póttartalékos írja haza a családjának, a Marosvásárhely környékén folyó hadgyakorlatok ijesztő módon szedik áldozataikat. Nap-nap után egész csapatok dőlnek ki, s a Torda felé haladó honvédség soraiból már eddig tizenketten haltak

meg, százötven súlyos beteget pedig a marosvásárhelyi csapatkórházba szállítottak. A halottak és betegek egytől-egyig tartalékosok és ami a szerencsétlenséget fokozza: legnagyobb részt családapák. Természetes, hogy a nagy hőség, amely az utóbbi napokban azon a vidéken uralkodott és a gyorsított menetelés voltak okai a katasztrófának.

Hogy az áldozatok a tartalékosok sorából kerültek ki, az érthető. A szokatlan hőséget s a végtelenbe nyúló, gyors gyaloglást ezek kevésbé bírják ki, mint a rendes állománybeliek, kiméletről pedig — hiszen a katonaságról van szó — egyáltalán beszélni is fölösleges. Fontos az, hogy a manőver a törpe Napoleonoknak minél szebb látványt nyújtson, ellenben teljesen mellékes, hány szegény asszony várja haza az urát, a kenyérkeresőjét és hány gyermek lett árva máról holnapra, csak azért, mert néhány pléhgalléru hóhérnak ebben az eszeveszett játékban kedve telik. Így volt ez tegnap, így van ma s ki tudja, mikor jó el az a holnap, mely elsöpri azokat az aranybojtos hóhérokat, akik a szent béke érdekében százkát masiroztatnak a másvilágra.

UJDONSÁGOK.

Az iszákosság áldozata.

Szélhámós volt debreczeni főhadnagy.

Nagy feltűnést keltett néhány év előtt Debreczenben, mikor az itteni 39. gyalogezred egyik főhadnagyát: Kolmer Arthurt tartóztatták és a péterfia-utcai garnizon fogházban helyezték el, mint vizsgálati foglyot. A főhadnagy kedvelt tagja volt a könnyelmű társaságoknak, és mikor az orfeum itt járt, mindig valamelyik brettitündér társaságában lehetett látni.

Ez a sok éjjeli tivornya azonban nyakát szegte. A költségeit nem bírta és a bűn utjára lépett.

Sikkasztott. Kolmer főhadnagy ugyanis tudta, hogy a várostól az ezred nagyobb összegű pénzt kap a laktanya javítási céljaira. Hamis nyugtákkal felvette a pénzt és eldorbézolta roszbiru barátnői társaságában. De kiderült bűne és elzárták.

Rövid ideig volt csak vizsgálati fogságban, a hadbíróóság nem ítélt meg felette, mert az orvosok beszámíthatatlannak jelentették ki.

Hosszabb ideig volt kórházban megfigyelés alatt és onnan mint gyógyult kikerült, egyik kolozsvári biztosító intézetnél kapott alkalmazást. Ugyanakkor a debreczeni törvényesség a gondnokság alá helyezett főhadnagyot édesapja és gyámja kérelmére a gondnokság alól felmentette, mintán igazolva látta, hogy a főhadnagy teljesen epelméjű.

Később elcsapták a biztosító intézettől és utóbb Brassóban tartózkodott, ahonnan az a hír jött róla Debreczenbe, hogy nagy adósságokat csinált Szentpéteri Ferenc debreczeni rendőrkapitány neve alatt.

Szentpéteri kedden érkezett haza szabadságáról és ahogy a dolgról értesült, nyomban megtette a szükséges intézkedéseket Kolmer Arthur ellen.

Hóhérokodó huszárörmester.

Mik történnek a debreczeni huszár laktanyában?

Régóta suttognak már a városban arról, hogy a debreczeni huszárlaktanyában vadállati kegyetlenkedések tör-

ténnek, amelyekről azonban csak titokban mertek beszélni a huszárok, mert félték a többség haragjától. A megkínzott huszárok sem mentek panasza, mert tudták, hogy hóhérok kedvelt ember a tisztek előtt, akik azonban — hihetőleg — nem tudtak e kegyetlenkedésekről.

Most a „Debreczen“ című lap esti számában nyilvánosságra hozta a kegyetlenkedő nevét, aki a Vilmos-huszár ezred őrmestere, Bálizs Péter, ki a báró Berg kapitány parancsnoksága alatt álló 5-ik században szolgál. A mint a „Debreczen“ írja a katonáknak valószínű réme ez az őrmester, ki ha feldühösödik, kegyetlenül bánik a rája bízott emberekkel. A legújabb katonai brutalitást ez az őrmester a múlt héten követte el.

Az ujonczokat, kik nem rég vonultak be az ezredhez, a nyílt lovárdában lovagolni tanította az őrmester. Egyik ujoncz nem ült úgy a lovon, a hogy Bálizs őrmester parancsolta. Ez annyira dühbe hozta Bálizs őrmestert, hogy a keze ügyébe esett, vastag karóval a mellette ellovagló ujonczot úgy halántékon ütötte, hogy az lefordult a lóról és eszméletlenül terült el a földön.

A szegény elájult és megsérült katonát ápolás alá vették és bevitték a maródi szobába és még mind ez ideig ott is van.

Az esetet nem jelentették az ezredesnek és a súlyosan sérült katonát nem vitték a kórházba azért, mert ha oda kerül, az ezredesnek tudomására jutna az eset, ezt pedig nem akarták.

Ez különben nem első cselekedete a „kegyelt“ őrmesternek. A múlt évben még telhaborítóbb dolgot követett el. Fröhlich közhuszárra fejszével rontott és fején oly súlyos sérüléseket ejtett, hogy a szegény huszárt mint szolgálatra alkalmatlant elbocsájtatták.

Természetes, ezt az esetet is elutasították és a brutális őrmesternek semmi büntetése nem lett.

Eddig a „Debreczen“ hiradása, amelynek következménye más nem lehet, csak az, hogy az igazság és emberszeretetéről ismert gróf Zedwitz ezredes haladéktalanul elrendeli a vizsgálatot nemcsak a hóhérokodó őrmester ellen, hanem azok ellen is, akik Bálizs őrmester régi dolgait is elutasították.

Ugy tudjuk, a közös hadügyminiszter szigorú rendeletben megtiltotta, hogy a legénységet tetteleg bántalmazák és elrendelte, hogy minden esetet szigorúan meg kell torolni. A felháborodott közvélemény a hóhérokodó őrmester példás megbüntetését követeli.

— Erzsébet királyné emlékezete.

Zaklatoló szövöszékörén keresztül az időnek sebesen rohannak az esztendőök fonalszállai. A magyarok királyasszonyának mártírhalála óta a hatodik szeptember hős lehellete valójában már a fák sápadt leveleit. A hatodik szeptember változtatja már legendává azt a kegyetlen valóságot, melylyel 1898 szept. 10-én látogatta meg az Isten haragja a magyar nemzetet, a melynek a trónus hideg csendjében egyedül ő volt szószóló anyyala attól a naptól fogva, hogy boldog ifjúságban magyar földre tette a lábát, amaz ideig, míg el nem kezdődtek kinszenvedésének hosszú esztendei. Az a jajkiáltás, melylyel az egész ország híret vette vértanu halálának, nem hangzott el vigasztalanul a semmiségben, hanem az esztendőök során az emlékezet gyászoló szavakká szelidült. Most, az évforduló közeledtén, megint visszatér az emlékezés szárnyain a fehér arcú királyné, a kinek meg kellett hallnia csak azért, mert királyné volt, bibort hordott vállán és fején koronát . . .

— Az új gazdasági tanintézet igazgatója. Mint biztos forrásból értesülünk, a debreczeni gazdasági tanintézet igazgatója Stankovich János lett, aki már a napokban el is foglalja állását.

— Előfizetési felhívás. A Debreczeni Zenede kiadásában a magyarnyelvű „Zenetörténet“ első kötete jelenik meg, melyet a zenede — az általa szolgált kulturális ügy előmozdítása érdekében — csupán a nyomtatási költség megtérítése mellett kíván forgalomba hozni. Az ábrákban és példákban gazdag mű 17 nyomtatott íven magában foglalja az ó- és középkort (az első klasszikusok megjelenéséig) s terjedelmes voltadaczára tankönyvül ajánlható. Szerzője Drumár János intézeti tanár. A mű f. évi szeptember közepén kerül könyvpiacra; bolti ára 4 K. leendő; előfizetési ára, ha a megrendelés f. évi szeptember 30-ig beérkezik: 2 K. 60 f., mely összeg előzetes beutódése esetén a könyv keresztkötés alatt fog díjmentesen megküldetni. Gyűjtő példányul — a csekélyre szabott ár mellett — nem szolgálhatunk. A megrendelés, valamint az előfizetési összeg Csáthy Ferenc bizományos nagykereskedőhöz Debreczenbe küldendők be. A debreczeni Zenede igazgatósága.

— Téli tárlat Debreczenben. Mint értesülünk, a debreczeni műpártoló egyesület ez év december havának első felében tartja tervezett képzéskiallítását. Az egyesület a napokban küldi szét az ismert művészekhez értesítéseit. A kiállításra szánt művek november 15-ig a budapesti műcsarnokba, Paur Géza műtáros címére küldendők „Debreczeni téli kiállítás“ jelzéssel.

— Meghaltak: Csapó Lajos ev. ref. 28 napos, Szabó Sára ev. ref. 9 napos csecsemők, Gebei Gyula ev. ref. 3 éves gyermek, Szabó Ferencné ev. ref. 19 éves, özvegy Grünfeld Lipótné Rosenberg Pepi 82 éves magánzónő, Friedvalszki Rezső róm. kath. 33 éves fodrosz, Beke Eszter ev. ref. 12 éves gyermek, Zámbo Lajos ev. ref. 41 éves nép zenész, Erdei Márton ev. ref. 44 éves napszamos.

— Munkaszünető kőművesek. A debreczeni kőművesek közt részleges sztrájk ütött ki szerdán és pedig Tóth István vállalkozó kőműves munkásai

lehet kevés pénzen nagy bevásárlást tenni? Tegyen egy legkisebb próba bevásárlást

Hol

Lebovits Zsigmond

előnyösen ismert saját készítményű cipő áruházában. Csapó-utca 5. hol mérett utáni rendelések is jó anyagból pontosan készíttetnek.

szüntették be a munkát kedden az ispotály-telepen épülő új szegényháznál, szerdán délelőtt pedig a Dégenfeldt-terén épülő Szikszay-háznál. Remélhetőleg a munkaszünetés nem lesz általános és a munkások békés meg egyezésre jutnak munkaadóikkal, bár híre jár, hogy az építő munkások a mai nap folyamán beszüntetik a munkát, ami azonban a mostani körülmények közt nem kecsegteti őket eredménytelenséggel.

— **Harmincz éves találkozó.** Ma délelőtt fognak találkozni a megyeházán azok a férfiak, akik 30 év előtt tették le az érettségi vizsgát a debreczeni ev. ref. főgimnáziumban. A régi tanulótlársak közül dr. Weszprémy Zoltán Hajdumegye főjegyzője, Körner Adolf pedig Debreczen város tanácsnoka. A viszontlátás igen megható lesz, mert van, akit már negyedszázad óta nem láttak a régi tanulótlársak.

— **Kisiparosok sérelme.** Az államvasutak igazgatósága nagy súlyt fektet arra, hogy a mennyiben mód van rá, a kis iparosok is részesüljenek a máv. által kiadott munkákból. Ezzel az intenczióval azonban gyakori visszaélések történnek a szállítással megbízottak részéről, kik is a munkától a kisiparosokat elriasztják. Az államvasutak még múlt év június havában pályázatot hirdettek egyenruha és mintegy 30.000 sapka szállítására kikötve, hogy az utóbbiak kisiparosok által készítendők. A szabóiparosok szövetezete szintén a pályázók között volt és bár ajánlata 16.000 koronával volt drágább, mégis megkapta a szállítást, csupán azért, mert kötelezte magát, hogy a munkát házilag kezelve, meghatározott munkabér mellett kisiparosok által végezteti. Ez a szövetezete azonban rutul visszaélt a máv. bizalmával, mert — bár a feltételek értelmében nem lett volna szabad tennie, — az egész sapkaszállítást nagyvállalkozónak adta át alvállalatba. Ennek aztán nem volt nehéz kirekeszteni a kisiparosokat a munkából, mire ezek most gyűlést tartottak s elhatározták, hogy feliratban fordulnak a kereskedelmi miniszterhez, kérvén a vizsgálat legszigorubb megindítását és a szerződés megsemmisítését.

— **Nincs takarmányhiány.** Az esős időjárás nyomán szinte szemmel láthatóan zsendül a fü a Hortobágyon, úgy hogy van mit harapni a nagyszárazság után a legelőre kicsapott jószágoknak. Nincs már takarmány hiány Debreczenben és környékén, tehát nincs is felesből legeltetésre kiadni való jószág.

— **Nyilvános nyugtázás.** A kir. tanfelügyelő ur felhívása folytán Simonovits Dezső III. osztályu tanító és Simonovits Dezsőné V—VI. oszt. tanítónő az országos tanítói segély-alap (Eötvös-alap) javára a mult tanév végén gyűjtést eszközöltek, il letve eszközölttek s az egybegyűjt összeggel a felmutatott 6135. számú Cheque-számla tanúsága szerint rendeltetési helyére beküldötték. A gyűjtés körül buzgólkodott tanulóik neveit és az általuk gyűjtött összeget ezennel közzétesszük: Geiger István 13 kor. 40 fillér, Boros Sándor 10 kor. 50 fillér, Keiner József 10 kor. 10 fillér, a III. oszt.

növendékei 4 kor. 76 fillér, Kiss Miklós 4 kor., Gottlieb József 3 kor. 64 fillér, Kandel László 1 kor. 60 fillér és Emerich Paula VI. oszt. növendék 8 korona, összesen 56 korona. A jól kiérdemelt elismerést ezennel lerójuk.

— **Szédelgő sorsjegygöngyök.** A vidék tudvalevőleg a legjobb talaj arra, hogy a fővárosból kikopott szédelgők a családok sokneműségével behálózza a hiszékeny embereket. Napnap mellett hangzik a panasz, hogy itt meg amott jártak szélhámosok és legtöbbnyire sikerrel „működtek”. Legutóbb panaszos sorokat kaptunk, hogy ügynökök járták be a vidéket és aláírásokat gyűjtöttek Erzsébet-királyné sorsjegyekre. Természetesen füt-fát ígérnek, amely ígéreteknek a század-része sem igaz. Szolgálatot vélünk tenni a közönségnek, ha figyelmeztetjük, hogy szédelgő sorsjegy-vigéceknek fel ne üljön és ne ajándékozzon meg egyet se a bizalmával, hanem tudakozódjék utánok.

— **Kivül német, belül osztrák.** Nagy riadalmat keltett annak idején a kormány hivatalos és félhivatalos lapjaiban az a hír, hogy a Magyarországi állomásozó ezredék a hatóságokkal magyarul kötelesek levelezni. Mint jelentős vívmányt jelentették ezt a kormány lapjai és már is alkalmunk volt látni, hogy ezt a kérdést mikép oldja meg az osztrák katonai diplomácia. Igen fuffangosan és ravaszul. A címet kívül hatalmas kétfejű sas kíséretében németül pingálták fel a szuverenitás jelezéseül, belül aztán német és magyar nyelven szól a katonai hatóság a civil hatósághoz. Panaszra nem lehet okunk, mert a lényegnek elég van téve. Hogy a forma milyen — ez már más kérdés.

— **Fridvalszy Rezső temetése.** A váratlanul elhalt Fridvalszy Rezső fodorást kedden délután 5 órakor temették Egyház-tér 4. számú háznál levő lakásáról. Temetésén az Ipartestület, az Iparos-Kör és az Iparos Ifjak Önképző Egyesülete zászló alatt testületileg jelent meg. Az ipartestület koszoru-megváltás czimén 25 koronát adott az elagott iparosoknak, a másik két egyesület hatalmas koszorut helyezett a ravatalra. A korán elhalt kedvelt iparost nagy közönség kísérte ki utolsó útjára.

— **Földek és csárdák árverése.** Kedden délelőtt a városháza nagytanácsster mében nyilvános átverés útján több városi földet és csárdát adtak bérbe. Az árverésen jelen voltak Vecsey Imre főjegyző elnöklete alatt: Csóka Sámuel tanácsnok, dr. Dóczy Emil alügyész, Papp József számvevő, Horváth István és Jóna János bizottsági tagok. Az árverés eredménye a nagy érdeklődésnek megfelelőleg következő volt: a Bégány csapszék és a hozzá tartozó föld kikiáltási ára 1233 korona, 1423 koronáért bérbe vette ifj. Harsalkó Mihályné; a Halápi csárdát és a hozzátartozó földeket bérbe vette György György 1535 koronáért, kikiáltási ára volt 706 korona; a Ludas csárdát és a hozzátartozó földeket Burai András 1400 koronáért bérbe, kikiáltási ára 1200 korona volt; a Látókép csárdát és a hozzátartozó földeket 3805 koronáért Sipos Imre vette bérbe, kikiáltási ára 2604 korona volt; a Bayk Szilágyi-féle földet bérbe vette Nagy

Jakab 706 koronáért, kikiáltási ára volt 411 korona, a Kardos csárda és hozzátartozó földeket 6850 koronáért Kertész István vette bérbe, kikiáltási ára volt 5218 korona; a Gygyori csapszék és a hozzátartozó földeket 3405 koronáért Hidvéger Miklós és József bérelték ki, kikiáltási ára 2610 korona volt; a Csicsogó csapszékét Spitzer Emánuel bérelte 1125 kor; kikiáltási ár volt 1000 korona; az ispotálylajos melletti területet Bancsi György 500 koronáért bérelte, kikiáltási ár 262 korona volt; a Csolnakázótavat és a mellette elterülő földet 560 korona kikiáltási árért Szabó Szándor vette bérbe; a Jeney-féle belső guti 20 holdas kaszálót 260 koronáért Tóth András bérelte ki, kikiáltási ár volt 100 korona. Az árverés szép eredménytel végződött, mert az eddigi bérösszegeknél 6529 koronával több bérösszeget kapott a város, csak néhány bérletre nem akadt árverező.

— **Az elővásárlás — kihágás.** A debreczeni közönség eddig hiába panaszkolta, hogy az elővásárlók mesterségesen drágítják meg a piaci élelmiszereket, a tanács még a füle botját sem mozdította meg. Szegeden már szabályrendeletet is csinált a város és az kormányhatósági jóváhagyást is nyert. E szabályrendeletből közöljük mutatóból az alábbi részt: „Tilos az alku megzavarása különösen ráigérés által, a vevő-vagy eladó megfélemlítése és az illetlen kifejezések használata. A vámsorompókon kívül 2 kilométer távolságban az utakon, valamint a városban a piacz-téren kívül a termelőktől, vagy eladni szándékozótól vásárolni tilos.” Ennyi elég volna Debreczenben is.

— **Kéregetés — szerencseváltóval.** Két fiatal suhancz csavargó már napok óta Debreczenben és környékén a kereskedőket. A rendőrség bekísérte őket. Az egyik, Goldberger Mózes 17, a másik Berger Farkas 16 esztendő és saját vallomásuk szerint már három hét óta csavarognak. Négy vármegye területét becsatangolták már és jócskán szereztek pénzt az alábbi szövegű szerencseváltóval:

— 566 Tischri hó 1. összeg 365 kellemes nap

Ezen év folyamán adjon az isteni gondviselés — legőszintébb kívánságára **háromszázhatvanöt boldog napot** és vegye tudomásul külön tudósítás nélkül.

Ezzel a hülye nyomtatvánnyal csinos összegű pénzecskéket szerzett a két fiatal csavargó. Az egyiknél azonban idegen névre szóló postatakarékkönyvet találtak, amelyre vonatkozólag Goldberger azt mondja, az utcán lelte és tagadja, hogy lopta volna. A rendőrség egyelőre lecsukta őket és alighanem az új esztendőt is a börtönben fogják tölteni, mert illetőségük ismeretlen.

— **Asszonyok kihágásai.** Az erkölcsök elvadulására mutat az, hogy Debreczenben több kihágást követnek el a nők, mint a férfiak. Nem is csoda, ha az ujszülöttek 15%-a törvénytelen. Ime az újabb kihágások: Csapó-utcán holtrészegen szedték fel a földről Kovács Józsefné Nagy Erzsébet nevű nőt, a Piacz-utcán meg a kövezen fektették Tóth Istvánné Erdős Zsuzsanna részeg asszony, kedden reggel a Piacz-utcán Nagy Juliánna és Szabó Juliánna napszámos nők összeverekedtek. A rendőrség bekísérte őket. A négy kihágást

Tankönyvek bekötését Dávidházy Kálmán

könyvkötészete, Fűvészkert-u. 9. sz. alatt a legjobb kivitelben legolcsóbban készíti. — Ugyanott minden könyvkötészeti és műipari munkák a legújabb izlés szerint készíttetnek.

elkövető nő közül kettő férjes, kettő nem. Különösen a részegség miatt nagy a zűllés az alsóbb néposztály asszonyai közt, bár a minap uri nővel esett meg, hogy tökrészen dülöngélt az utcán.

— **Nem lop, de csal.** Vén cigányasszony állott a minap ifju Orosz László rendőrfogalmazó előtt. Valamelyes lopás miatt került a törvény elé. A rendőrfogalmazó megkérdezte tőle, hogy tudja-e, miért van vádolva?

— Nem tudom én, instálom alásan a tekintetes urat.

— Hát azért, mert lopott!

— Nem igazs az tekintetes ur, nem szoktam én lopni soha.

— Pedig látták!

— Házsudnak kérem alásan, mert ha pénzt akarok keresni, *nem lopok, hanem csalogok.*

— **Sertésszállítás Bécsbe.** A földmívelésügyi kormány Nagy Jakab és Tóth András debreczeni sertéskereskedőknek az előbbinek 500, az utóbbinak 350 sertés Bécsbe való szállítására adott engedélyt.

— **Feljelentett ügynökök.** A rendőrségen Rámer Sándor piacz utca 26. sz. a gépraktáros magánlak megsértésért feljelentette két elbocsátott ügynököt, akik kedden nagy botrányt csaptak az tizletében.

— **Kéregetők.** Prüssel Nándor péksegéd a Degenfeld téren, az Ajtó-utcán Török Sándor csavargó házról-házra járva koldult s ahol nem kapott semmit, fenyegetőzött. A központra kísérték mind a kettőt.

— **Lopások.** Varga Mihály közigazgatási tanfolyam hallgatónak 15 korona értékű kabátját lopták el a lakásáról, Farkas Jenő kereskedőségének 106 korona értékű aranyóráját az egyik éjjeli mulatóhelyen. A rendőrség mindkét lopás ügyében megindította a nyomozást.

— **Karikás.** A legújabb szám ötletes czimképben mutatja be a debreczeni kereskedelmi és iparkamara két vezérférfiát Szabó Kálmán elnököt és Szávay Gyula titkárt, a mint a magyar ipar rozsz czizmáját foltozzák. A humoros rovataiban a helyi félszégeket ostromozza szellemesen.

— **Elveszett női pénztárosa.** Szerdán, szeptember 7-én a Teleki és Varga utca sarkától a Varga-utca 12. sz. a házig kis nő fekete selyem tárcza nikkell karláncz-czal elveszett. A tárczában 3 darab 20 koronás arany, 2 darab 1 koronás és néhány fillér volt. A megtalálót felhívja a bűnügyi osztály, miután a megtaláló neve beadatott, hogy jelentkezék haladéktalanul, mert ellenkezőleg ellene a bűnügyi eljárást folytatni teszi.

— **A bajai tamburás zenekar a Dréherben.** Hires speciális zenekar a bajai tamburások zenekara, mely nap-nap után nagy számu közönség érdeklődése mellett folyik Márkus Jenő vendéglőjében, a Dréher-sörccsarnok nagy éttermében. De a zenekar meg is érdemli az érdeklődést, olyan pompás dolgokat produkál. Különösen tet-szenek pompás kurucz-nótái, melyek a tamburákon előadva igazán érdemesek a meghallgatásra s mulasztást követ el se, aki meg nem hallgatja legalább egyszer. A zenekar vezetője Petrovác Béla karnagy képzett zenész, aki erős kézzel s műizléssel vezeti a zenekart. Kettős, négyes és énekkarszámokat is adnak elő a tamburások, akik képzett énekesek is. Most legközelebb japán dalokat és harczindulókat is adnak elő, a melyekre nagyban készülnek.

x **Letzter József** fényképészeti, festészeti és fényképnagyítási műterme Piacz-utca 44. Dr. Ujfalussy-ház. Állandó fényképkiállítás a műterem kapubejáratánál lévő kirakatokban.

x **Bort lehasználni** tiszta új Patent-záros üvegek jutányosan kaphatók a Schwartz-féle dohánytözsdeben.

x **Mamák és tanítónők** becses figyelmébe ajánljuk mindennemű iskolai kézimunka czikkeket és szakértően vezetett nagyválasztéku *előnyomdánkat.* Füstös Testvérek Piacz-utca 12. sz.

x **A legszebb kőzításkák Mentze áruházában.**

Szerelmi dráma a pusztán.

Szép asszony és a kocsis viszonya.

Kész népszínműnek volt színhelye kedden, a kora délutáni órákban a horgosi hártában levő ötömösi pusztán (Csongrád megye) erdeje. A drámában meg volt mindazon kel-lék, amely jó népszínművet teljes sikerrel tud juttatni. A szereplők benne a nagyon szép asszony, ki utálta az urát, a kocsis, a ki deli legény volt s akin megakadt az asszony tüzes tekintete. A két szereplő villanásából mind a két szív megértette egymást s bűnös viszonyt kezdettek.

Az édes gerle-élet egy évig tartott, ekkor aztán fülébe jutott a dolog a férjnek, aki eltaszította magától a rozsz asszonyt. A dacz, es az ura iránt való gyűlölet érlelte meg benne a gondolatot, hogy szerelmest és önmagát elpusztítja. A dráma cselekménye gyorsan haladt a vége felé. Kedden délután a két szerelmes kiment a közeli erdőbe és terebélyes fa alatt végrehajtották tervüket.

A szerelmes asszony revolvert fogott a kocsisára. Két lövést irányított reá, kettőt pedig önmagára. A golyók találtak. Nem haltak meg ugyan, de az életük órák kérdése. A véres szerelmi drámáról tudósításunk a következő:

Horgos község mellett egy hatalmas földterület van, amely még néhány esztendő előtt egy szabadkai földbirtokos tulajdonát képezte. A földdarabot nemrégiben parcellázták s most a pusztán központjában, mintegy száz lakosból álló kis község létesült. A pusztán neve Ötömös, 33 kilométernyire fekszik Horgostól. A pusztán szatócsboltja van Czékus Albertnek. A felesége Illés Mária, akinek szépsége az egész környéken ismeretes. Czékusék néhány esztendeje, hogy házasság, de boldogságuk nem volt tartós. Beszélték, hogy az asszony soha sem szerette az urát s csak azért ment hozzá feleségül, mert hozzá erőszakolták.

Ugy esztendeje előtt történt, hogy a férje valamilyen ügyben eltávozott hazulról. Az asszonyka nyilván unatkozott s beszédbe elegyedett Somoskői Péter nevű kocsisával. Hogy, hogy nem, a beszélgetésből olyan szerelem féle sült ki.

E naptól kezdve az asszony igen sűrűn találkozott a kocsisal. A viszony egyre bensőbb és bensőbb lett. Már a pusztán is sutogni kezdtek a dologról, de a szerelmesek nem hederítettek reá. A hónapok teltek, multak és a boldogságot nem zavarta semmi, mert meg voltak győződve, hogy a férj mit se tud a bűnös viszonyról.

Néhány hét előtt valaki besugta a férjnek, hogy a felesége igen sokat beszél a kocsisal. Ez szeget ütött Czékus Albert fejébe és gondolkodni kezdett. Az asszonyt is figyelte és olyan dolgoknak jött nyomára, a melyek a féltékenységet teljes mértékben felébresztették benne.

Szombaton este tisztán látta a helyzetet. Az asszonyt elég bizalmas kettesben találta a kocsisal. Ekkor kitört belőle a keserűség és vasárnap reggel a szerelmes párt elűzte a házától.

A szép asszony és kocsisa el is hagyták a házat és a pusztát. Vonatra ültek és leutaztak Szabadkára, ahol hétfőn délig tartózkodtak.

Ott határozták el, hogy öngyilkosok lesznek. Az asszony Szabadkán 9 milliméteres golyóra való revolvert vásárolt és azzal hazautaztak az ötömösi pusztára. Szótlanul ballagtak egy ideig, végre az asszony megszólalt:

— Péter halljunk meg!

— Halljunk meg édesem!

Erre aztán letelepedtek egy fa alá s az asszony elővette a revolverét. Egész közlelől kétszer lőtt rá a kocsisra, azonnal összeesett. Ezután önmaga ellen fordította a revolvert s ugyancsak kétszer lőtt a mellébe.

Mikor a füstfelhő eloszlott, a két szerelmes egymásra borulva hevert a földön. A lövés zajára az erdő mellett dolgozó emberek a véres tett színhelyére siettek s rövid kutatás után feltalálták az öngyilkosokat.

Mindkettő vérben hevert a földön. Az emberek azonnal orvosért siettek. Somoskői Péter kocsisat Szabadkára a közkórházba szállították és ott ápolják, a szerelmes asszonyt pedig az ura lakására vitték.

TÁVIRATOK.

Rákóczi hamvai.

Fiume, szeptember 7. Mind valószínűbb, hogy az Adria társaság Rákóczi nevű gőzöse fogja hazaszállítani Konstantinápolyból a nagy fejedelem hamvait. A kormány ez iránt már lépéseket is tett az Adria-társaságnál.

Az orosz hajók visszatérnek.

Zanzibár, szeptember 7. A Force angol czirkáló Zanzibár közelében a három mértöldes zónán belül találkozott a Petersburg és Smolensk orosz kisegítő czirkálókkal és átadta nekik Miklós császár parancsait. A hajók azonnal eltávoztak és kijelentették, hogy haladéktalanul vissza fognak térni Európába.

Millió sikkasztás.

Bécs, szeptember 7. A napokban elhalt Herz Lajos ügyvéd. Halála után kiderült, hogy a rábizott letétekből milliót meghaladó összeget sikkasztott.

Az orosz-japán háborúról.

Az oroszok visszavonulása.

Pétervár, szeptember 7. Hivatalos. Kuropatkin tábornok táviratozza Miklós császárnak 5-éről. Hadseregünk ma előnyomult észak felé és ezáltal megmenekült abból a veszedelmes helyzetből, amelyben volt, mert az ellenség úgy a keskeny arcvonalon, mint baloldaltól is fenyegette. Egész nap tartott az utóvédnél a baloldalon az ágyuzás, mely csekély jelentőségű volt. Veszteségeink a mai napon vagy 1000 embert tesznek.

Páris, szeptember 7. Mint a Havas ügynökség jelenti Mukdenből 6-ikáról. Az oroszok kiűrtették a Taice állomást.

London, szeptember 7. Mint a Daily Mail jelenti Niucsvangból tegnapról, hogy az oroszok Mukden elkerülésével Tielingre szándékoznak visszavonulni. E hó 6-án Niucsvangba 8 japán szállítóhajó érkezett csapatokkal,

amelyeket nyomban továbbszállítottak vasúton Liaojangba.

Tokió, szeptember 7. Kuroki tábornok Jantainál oly erős ellenállásra talált, hogy azt csak több napi harc után tudta megtörni. Ebből magyarázható, hogy az oroszok visszavonulása Mukden felé lehetséges volt.

Mi hír Port-Artúrból?

Csifu, szeptember 7. Este Port-Artur irányából ágyuzás hallatszott. Két kínai tolmácsot, akik Stössel tábornok környezetéhez tartoznak, még pedig az egyik Susienben, a másik Palingsamban, japánok mint kémeket elfogtak és kivégeztek. Port-Arturból érkezett kínaiak jelentik, hogy az oroszok holnap általános támadást várnak a szárazföldi és a tengeri oldalról. A japánok 2-án vagy 3-án hevesen bombázták a várost. Erhungsan erődben két ágyut hasznavehetlenné tettek. A liszt ára Port-Arturban 10 rubelről 4-re esett, mert a napokban nagy gőzös érkezett oda élelmiszerekkel, főleg liszttel.

Az üldözött orosz sereg.

Tokió, szeptember 7. Oyama fővezér három jelentése már beérkezett a liaojangi harcokról. Liaojang e szerint már 2-án elesett. Az ágyuk eldobásáról nem tesz említést. Kuropatkin Jantait is feladta és átkelt a Hun folyón.

Pétervár, szeptember 7. Kuropatkin seregének sikerülni fog elérni Mukdent. A visszavonulást remekül hajtotta végre. Ezzel bizonyította be, hogy kitűnő hadvezér. Hátvéde folyton harcolni kénytelen Kuroki seregével, aki vele párhuzamos uton halad Mukden felé és az a célja, hogy megelőzze és a hátvédet a főszeregtől elvágja. Hétfőn erős csatája volt a hátvédnek Kurokival, aki már 13 kilométernyire megközelítette Mukdent.

Berlin, szeptember 7. Az itteni lapok dicsérik Kuropatkint, aki remek visszavonulásával mutatta meg, hogy igazán nagy hadvezér. A döntő ütközet még csak ezután lesz. Tajcsó mellett erős harc folyik. Az oroszok Mukden kiürítését hétfőn megkezdték és megkezdték a visszavonulást Karbin felé. Az orosz sereg bekerítése nem sikerült, legfeljebb a hátvéd és Stackelberg serege forog még veszedelemben.

Mandzsuriában készen.

Tokió, szeptember 7. Oyama fővezér jelenti, hogy tíz nap múlva egész Mandzsuriából kiveri az oroszokat.

REGÉNY-CSARNOK.

Hadsi Loya kézrekerül.

Írta: Balog Károly.

Javában élveztem a délutáni szieszát, bodor füstöket eregetve a csibukomból, — jól esett a pihenés a délelőtti őrjárat után, — midőn parancsot kapok, készülődjem azonnal; az 5. és 7. század délután 4 órakor indni Gorazda felé, cél: Hadsi Loyának kézrekerítése.

Hadsi Loya lázító népszónok és felkelő vezér szerepében egyik főtenyezője volt annak a fegyveres mozgalomnak Bosz-

niában, amely csapatainknak első bevonulása után ott keletkezett. Növelte egyéniségének jelentőségét hitsorsosai között még „Hadsi” minősége is. „Hadsi” ugyanis az, aki megtette már életében a mekkai zarándoklást, körül is járta ünnepélyes körmenetben a szent Kábát s buzgó ima után megcsókolta a Kába falára illesztett fekete követ, a Kad-zsávt, amelyet valamikor angyalok hoztak le az égből.

A megszállott tartományok békéjének biztosítása érdekében felette kívánatos volt tehát Hadsi Loya további működésének és befolyásának lehetőleg tételle; ez indította a hadvezetőséget arra, hogy Hadsi Loyát kézrekeríteni törekedjék.

A besugók útján nyert értesülés szerint Hadsi Loya ebben az időben sebesülten valahol Gorazda hegyei között a Drina mellett rejtőzködött. Alkalmas volt tehát a pillanat őt titkos buvóhelyén felkeresni és elfogni.

A feladat keresztülvitelével Sztipetics főhadnagy lett megbízva.

— Talpra tehát, felővezve a kard, a revolver; kis sajt, kis kenyér a tarsolyba, rum a butykosba s indulás!

Az ut eleje a Rakitnicza patak szűk sziklaszorosán vezet keresztül, — 3 kilométerre a várostól. Magasan emelkednek jobbról, balról a meredek sziklafalak, sötét tatózó barlang üregekkel. Keskeny szalagban látod magad felett az eget. — Kövek között törtet zajosan lefelé a sebes Rakitnicza, alig hagyva oldalt kis ösvényt, melyen ember ember után halad előre; legelől a bosnyák vezető, vörös daróc öltözetben, vörös turbánnal fején, utána én, ki az elővédet vezényelem s utánam a tolmács, a 68. ezrednek egy altisztje.

Nemsokára kierünk a szorosból, néhány malmocsa kelepelése kíséri még egy darabig, aztán megkezdődik a kapaszkodás.

Közben letűnt a napnak utolsó sugara is s az esti csillag pislog szende fényével biztatóul felénk; majd ezt is eltakarják előlünk egy hatalmas gyertyán-erdőnek összehoroluló sűrű lombja. Itt az erdei ösvényen, teljes a sötétség; úgy érezzük, mintha sötét pinczék mélységes fenekére szállanánk alá, majd ismét felfelé vezet az ut szikla partokon, vizmosásokon keresztül.

A vezető gyorsan halad előre könnyű topánkáiban, tompán koppannak biztos lépései a köveken s mi egyenkint végtelen sorban botorkálunk lihegve utána; óra telik óra után, de kérdésünkre: meddig megyünk hát még? a vezető az állandó felelete: „Pól szád, goszpodine, — Pól szád!” — fél óra. Megyünk tehát tovább s tovább. Közben nagyot zuhanva vágódik földhöz a nyirkos, mohos szikla-tömbök között töltött fegyverével egy-egy katona, szidkozódva kél fel azután s morogva sántikál tovább a sötétben...

Végre elérjük a hegytetőt, itt kis erdei tisztáson pihenőt tartunk, az idő éjféltre jár, komor sötétben terül el az erdő körülöttünk. Oda lopózik hozzám hű Vazulom s a rémület borzongásával kérdi: „Talán bizony hadnagy uram, oroszlánok is vannak már erre felé?” — Rövid pihenés után még mintegy öt negyed óráig folytattuk utunkat miközben majd innen, majd onnan lövések hangzottak el az éj csöndjében, de a majdnem teljes kimerültség, a Drina völgyének sziklás meredélyein vezető ösvénynek veszélyes volta a sűrűn felgomolygó ködben, sötétben — mindez csaknem lehetlenné tette az ismeretlen uton való előhaladást s visszafordulást parancsolt. Visszatértünk tehát az erdei tisztásra, hogy ott várjuk be a reggelt.

(Vége köv.)

Szerkesztő üzenetei.

Justus. Nagyon terjedelmes, meg kellene rövidíteni, hogy közölhető legyen.

Jószágirtó debreczeni palgár. Csah János állatorvos urnak cikkére adott választ, bárha érdekes, addig nem közölhetjük, míg nem tudjuk, ki írta azt. Régi elvünk, hogy névtelenül beküldött cikkeket nem teszünk közzé.

Szabadelvű-párti. Intézze panaszát Lengyel Imre pártelnökhöz, vagy Tisza Istvánhoz, de nekünk semmi közünk hozzá.

Egy előfizető. Az október 2. tornafélt nap ügyében a rendezőséghez legyen szives fordulni.

Fényképészeti cikkek.

Láda kofferek

uti készletek, pénz-, szivar- és levéltárczák,

férfi fehérneműek

(mérték után is készülnek.)

Solingeni kések, ollók, borotvák, haj-, köröm- és ruha kefék, fésűk, szappanok, tükrök nagy választékban, — jutányos áron kaphatók

BORSOS KATA

műipar és férfi divat áru raktárában

DEBRECZEN, városház épület.

Bőr áruk.

Az üzlet

teljes felosztása miatt

hatóságilag engedélyezett

végkiárulás.

Szifft Aladár

Piacz-utca 24.

Női divat, vászon, szövött és rövidárúk, stb. gyári áron alul

végkiárusítottak.

1 méter foulard 20 fillér, stb.

Háromszori bekenésre megszabadul kellemetlen lábizzadásától. Egy korona ellenében (tiz levéljegy) bérmentve küldi Riesz, Halas.

Apró hirdetések.

10 szög 40 fillér, azontul minden szó 2 fillér. A egkisebb hirdetés 40 fillér. Vastag betűkből szedett minden szó 4 fillér.

16 zongora eladó. Arany János-u. 8. sz. a.

Hentes és mészárszék van kiadó teljes berendezéssel a Falvy-téle házban. Vargakertben 81. sz.

Gyakorlott varróleányok felvételnek Schwartz Eszti varrodájában József kir. herceg-u. 8. szám.

Eladó. 220 holdas birtok eladó, továbbá ugyanott 250 drb birka téli tartásra felébe elfogadtatik, vagy 15 drb nagy jószág. Czim e lap kiadóhivatalában.

Gépirónó állást keres. Fiatal 17 éves leány, aki már gépirókezelőként hosszabb ideig volt alkalmazásban, állást keres. A czimét megmondja a szerkesztőség.

Irodai intézeti, vagy urasági inas állást keres szerény feltételek mellett, óvadék-kepes, nős, gyermektelen, kiszolgált fiatal altiszt. Czime a kiadóban.

Varga-utca 43. sz. alatt ujonnan épülő házban 5 szobás uri lakás és egy szobás garzon lakás 1904. évi nov. 1-től kiadó.

Rákóczi- és Kuruczokról czimű füzet 20 fillér leszállított árban kapható a kiadóhivatalban.

Egy éjjeles fu szerkesztőségünkben azonnal fölvetelik.

Darabos-utca 57. sz. a. ház, mely évente 1500 kor. laktórt jövedelmez, jutányos árban eladó.

Eladó birtok és szeszgyár. Egy 1200 katasztrális hold kiterjedésű, kitűnő minőségű birtok, melyen a legjobb karban lévő gazdasági épületeken kívül egy mezőgazdasági szeszgyár van, évi 2000 hectoliter termelés és hectoliterenként 10 korona refactióval, 50 katasztrális hold dohánytermelési engedéllyel eladó. — Hol és kivel lehet értekezni? megmondja a kiadóhivatal.

Építkezésből kimaradt 2 pár vasajtó olcsón eladó Nemzetőr-utca 1. sz. a.

Elköltözés miatt 2 ágy, 1 asztal, 4 szék eladó Bercsényi-utca 69. sz. a.

47 hold teketető föld tanyával, Homokkert mellett 6 hold hizlalo eladó. Czim a kiadóban.

Bőrhulladék igen olcsón eladó Simonffy-u. 15. sz. a.

Barnum & Bailey

hetes szépség csoportja is Töröktől Kun-féle **Matild** szépség szerekét használ, mert a **Matild arczkenőcs crém** a legjobb az összes hirdett szépség szerek között, leveszik ezek a legvastagabb szeplőt, májfoltot vagy bármilyen más bőrcsunyaságot az arczról, a szer árát minden csürés csavarás nélkül visszahozza a czim: **KUN** gyógyszerész párisi laboratorie cosmetique „Matilde” magyarországi műlaboratoriuma. (Alapított 1895. Budapest.) Debreczeni raktár: **Tóth Béla** gyógyszerészében.

KWIZDA FERENCZ JÁN.

cs. és kir. osztr.-magy., román kir. és bulgár fejed. udv. szállító, **Kertületi gyógyszerész Kornenburgban Bécs mellett.** **Kwizda Fluidja**

Kigyó védjegy **Turista fluid.**

Régi jóhírű diétet.-kosm. szer bedrzsülésre, az ember test izmainak és inainak erősítésére és edzésére. Eredményesen használva turisták, kerékpárosok és lovagok által utáni erősítésre és erőtűtésre.

Árak:
1/2 palack K. 2.—
1/4 palack K. 1.20
Kapható minden gyógyszerésztárban. — Képes árjegyzék ingyen és bérmentve.



Főraktár Magyarország részére: **Török József** gyógyszerész, Budapest, Király-u. 12. és Andrássy-ut 20. g.



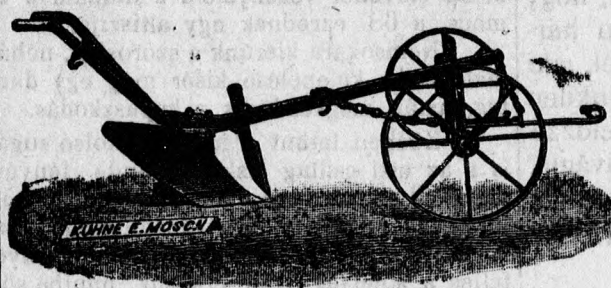
Skóth Sándor

fegyverműves,
Piacz-utca 44-ik szám
a főposta mellett.

Műhelyemben vadász és golyós, ugyszintén amerikai Winchester fegyverek javítását szakértelemmel és felelősségre vállalom, **igen mérsékelt árak mellett.** A n. é. vadász és sportkedvelők szives pártfogását kéri

SKÓTH SÁNDOR.

Töltényeket megbízható pontossággal készítek.



Hazánk legrégebb gazdasági gépgyárában

KÜHNE E.

MOSONBAN.

legjobb anyagból és elismert gondos kivitelben kaphatók:

Sack-rendszerű aczélekek, egy- és kétvasu ekék különféle szerkezetben. **Hengerek, szántóföld- és rétboronák** dus választékban.

Hirneves tolóke-rekes rendszere **„MOSONI DRILL”** sorvető gépek. Mindennemű **Csepplőgépek** kézi és járgányhajtásra **Gabonatisztító és szelelőrosták,** konkoly választók, **szecs kavagó, répavágó, daráló gépek** kitűnő szerkezetben és különféle nagyságban.

Morzsolók kézi és erőműhajtásra, **Szőlőzúzó és Bogyozó gépek.** **Venyigezúzó gépek.** **Borsajtók.** **Francia ekék és kapáló gépek** szőlőműveléshez.

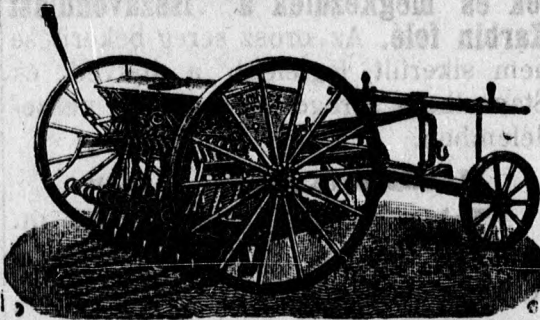
Főraktár:

BUDAPEST, VI. Váci körút 57/a.

Bizományi raktár:

Korondi Sándor urnál

DEBRECZEN. Piacz-utca 28. szám.



Üzleti elvem: Élni és Élni hagyni!!!

Megérkeztek a legújabb divatu Női ruhaszövetek és Barchettok gyönyörű szép mintákban, üzletem uj — a miért is kivan zárva hogy nállam régi állott kelmét vehessenek.

MARADÉK ÁRUHAZ Piacz-utca 19. szám, — Tisza palotával szemben, pirosra festett kirakat.

Minden olcsó és semmi sem drága.